

1.3 Programma Landdelijk gebied, natuur en landbouw

Inleiding en ontwikkelingen

De provincie heeft een fors aantal taken en bevoegdheden op het gebied van natuur. Het bijbehorende beleid ligt vast in de Natuurvisie 2017 en is voor een aantal deelaspecten en kaders uitgewerkt in de nota's Natuurwetgeving en Natuubeleving. En het provinciaal landbouwbeleid ligt vast in de economische agenda. Daar gaan we mee door. Daarbovenop liggen er nieuwe uitdagingen en ontwikkelingen die extra urgentie geven aan beleid voor landbouw en natuur. Dit zijn:

- De toenemende (wereldwijde) zorgen om de achteruitgang van de biodiversiteit. Dit jaar verscheen het IPBES- rapport. Essentie van het rapport van het Intergovernmental science-policy Platform in Biodiversity and Ecosystem Systems (waar Nederland deel van uit maakt) is dat de meeste doelstellingen van de mondiale biodiversiteitstop in Aichi voor de periode 2011-2020 worden niet gehaald. In Nederland en Zeeland gaat vooral de biodiversiteit van duinen, agrarisch gebied en stedelijk gebied nog steeds verder achteruit. Van de overige leefgebieden zijn de trends de afgelopen 10 jaar stabiel na decennialange afname. Zie ook de eerste Natuurrapportage Zeeland.
- De forse uitdaging voor het realiseren van een volhoudbare landbouw. Er zijn zorgen om afname bodemvruchtbaarheid, klimaatadaptatie en beschikbaarheid zoet water, (bodem)biodiversiteit, voedselkwaliteit, verslechtering agrarische structuur en het economische verdienmodel. Landelijk is deze uitdaging vastgelegd in de landbouwvisie "landbouw, natuur en voedsel: waardevol en verbonden" van de minister van LNV.
- De noodzaak om ook vanuit het landelijk gebied bij te dragen aan het realiseren van de doelstellingen van het klimaatbeleid. Onderdeel daarvan de uitwerking van de Bossenstrategie van de Minister van LNV en de gezamenlijke provincies. De landelijke aanpak zal vervolgens worden vertaald naar een Zeeuwse aanpak.

Deze nieuwe uitdagingen hebben wij beschreven in een Ambitienotiedocument Uitvoeringsprogramma landelijk gebied. Dat document zal worden doorvertaald in de Omgevingsvisie. Het opstellen en uitvoeren van deze agenda doet de provincie niet alleen. In overleg met o.a. de landbouwsector, natuurorganisaties en ondernemers werken we aan deze Zeeuwse agenda.

Het belang van een integrale aanpak wordt ook onderstreept in het stikstofdossier. Als gevolg van de uitspraak door de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State op 29 mei 2019 over het Programma Aanpak Stikstof (PAS) was de toestemmingverlening voor activiteiten die leiden tot stikstofdepositie in Natura 2000-gebieden grotendeels stil komen te liggen. Inmiddels zijn eerste korte termijn stappen gezet om de toestemmingverlening weer op gang te brengen. De komende tijd zal het vormgeven van een gerichte aanpak voor de (middel)lange termijn veel tijd en aandacht vragen.

Speerpunten 2019

- Opstellen en uitvoeren Zeeuwse agenda toekomst landelijk gebied
- Ondersteunen initiatieven die bijdragen aan verbeteren bodemvruchtbaarheid, zoet water beschikbaarheid en landschappelijke diversiteit (biodiversiteit)
- Start uitvoeren pilots op vrijwillige basis zoals bufferzones rondom Natura2000 gebieden, akkervogelgebieden en invulling geven aan aangenomen moties voor biodiversiteit in het landelijk gebied;
- Afronden Passende Beoordelingen voor snijden zeegroente, rapen scheldieren, evenementen en vliegbewegingen zoals afgesproken bij de totstandkoming van de beleidsnota Natuurwetgeving;
- Implementeren stimuleringsregeling voor innovatieve projecten om wildschade aan gewassen te voorkomen zoals afgesproken bij de totstandkoming van de beleidsnota Natuurwetgeving;
- Actief oppakken exotenbestrijding zoals afgesproken bij de totstandkoming van de beleidsnota Natuurwetgeving;
- Inregelen extra toezicht en handhaving voor groene wetten zoals afgesproken bij de totstandkoming van de beleidsnota Natuurwetgeving

- Uitvoeren pilot pro-actieve soortenbescherming waarbij voorafgaand aan ontwikkelingen mitigerende maatregelen worden genomen zodat hindernissen op voorhand worden weggenomen, voortvloeiend uit de Natuurvisie;
- Vaststellen Natura 2000 beheerplan voor de Manteling van Walcheren en in procedure brengen van het Natura 2000 beheerplan voor de Kop van Schouwen

Reguliere taken

- Verstrekken subsidies voor natuurbeheer;
- Subsidieverlening aan Collectief Poldernatuur, die vergoedingen aan agrariërs uitkeert;
- Subsidieverlening aan de Faunabeheer Eenheid, die het Faunabeheerplan opstelt;
- Het (mede)opstellen van Natura 2000 beheerplannen;
- Vergunningverlening in het kader van wet Natuurbescherming voor gebiedsbescherming en soortenbescherming;
- Uitvoering van herstel- en instandhoudingsmaatregelen (o.a. PAS) in bestaande Natura 2000 gebieden en het Natuurnetwerk Zeeland;
- Subsidie verstrekken aan IVN, Nationaal Park Oosterschelde, Stichting Het Zeeuwse Landschap, Stichting Landschapsbeheer Zeeland en Terra Maris;
- Uitvoeren taak zelfrealisatie, verwerving en vervreemding van gronden en tijdelijk beheer van gronden in combinatie met landbouwkundige structuurverbetering;
- Monitoring en beoordeling van natuurkwaliteit;
- Rapportage aan de Staatssecretaris, de Tweede Kamer en Provinciale Staten via de jaarlijkse Voortgangsrapportage Natuur

Beleidskader

- Natuurvisie Zeeland 2017-2022
- Natuurbeheerplan Zeeland
- Beheerplannen Natura2000
- Nota toegankelijkheid natuurgebieden (Natuurlijk genieten in Zeeland) 2010
- Beleidsnota Natuurwetgeving
- Omgevingsplan Zeeland
- Omgevingsverordening
- Economische Agenda
- Nota Grondbeleid
- Provinciaal Monitoring- en beoordelingsplan Natuur 2016-2021
- Beheerplannen Natura2000: Yerseke en Kapelse Moer 2018-2024
- Beheerplannen Natura2000: Canisvliet, Groote Gat en Vogelkreek 2017 - 2023
- Beheerplannen Natura2000: Zwin en kievittepolder 2017-2023
- Ambitiedocument uitvoeringsprogramma landelijk gebied

Maatschappelijk effect

Provincie Zeeland zet met organisaties, ondernemers en bewoners in op verbetering van de biodiversiteit, een duurzame toekomstgerichte landbouw, en goede kwalitatief hoogwaardige voedselvoorziening

Doelstellingen

Natuurontwikkeling

■ **Stand van zaken**

In 2019 is de restant opgave afgenomen naar 802 hectare op 1-1-2020.

Acties

Voortgang van de resterende natuurontwikkelingsopgave op basis van aanbod en de kansen die zich voordoen (zie tabel indicatoren)

■ **Voortgang/Resultaat**

In 2019 is de restantopgave, zoals opgenomen in het Natuurbeheerplan, gedaald van 888 ha natuur naar 802 ha natuur (per 1-1-2020).

Voor versnelde uitvoering van het Natuurnetwerk is de systematiek van het Natuurbeheerplan in 2019 iets gewijzigd.

■ **Voortgang/Resultaat**

Deze actie is uitgevoerd. De openstelling voor subsidies van 2019 had betrekking op alle percelen die zijn begrensd als nieuwe natuur. Tevens zijn actief door de provincie gronden aangekocht en gesprekken gevoerd met belanghebbenden over zelfrealisatie van natuur.

Inzet Kavelruilbureau in combinatie met de Grondbank Zeeland ten behoeve van natuurontwikkeling en alle andere beleidsdoelen

■ **Voortgang/Resultaat**

Net als andere jaren is goed samengewerkt met het Kavelruilbureau. In 2019 is, in het kader van de wens om te komen tot een versnelling van de ontwikkelopgave van het Natuurnetwerk, per regio de ontwikkelopgave met het team vastgoed en de kavelruilcoördinatoren doorgenomen. Dit heeft geresulteerd in een aantal concrete kansen waarover de provincie met de eigenaren van de percelen in overleg is. Naast de ontwikkelopgave voor het Natuurnetwerk heeft de inzet van het kavelruilbureau in combinatie met de grondbank ook bijgedragen aan andere doelen zoals landbouw (structuurverbetering), verkeersveiligheid, infrastructuur, wateropgaven (KWR/WB21) etc. Zie ook de paragraaf grondbeleid.

Blijven hanteren van enkele algemene uitgangspunten, waaronder verwerving op basis van vrijwilligheid, geen planologische schaduwwerking en afstemming tussen natuur en landbouw

■ **Voortgang/Resultaat**

Aan de algemene uitgangspunten van de Natuurvisie is voldaan. In het kader van de Opgave Balans in het Landelijk Gebied en via de Provinciale Commissie voor de Groene Ruimte werken alle partijen (o.a. terreinbeherende organisaties, particulieren, landbouw, Waterschap en gemeenten) constructief samen.

Natuurbeheer

■ **Stand van zaken**

Het natuurbeheer is uitgevoerd conform de landelijke systematiek van de Subsidieregeling Natuur en Landschap (SNL), waarbij 75% van de kosten wordt vergoed. Met de gecertificeerde beheerders zijn tevens de jaarlijkse gesprekken gevoerd. Bij beheer spelen ook vrijwilligers een belangrijke rol o.a. bij beheer van het wandelnetwerk en de boerenlandpaden. Voor

vrijwilligers is tevens subsidie verstrekt aan Stichting Landschapsbeheer Zeeland voor een professionaliseringslag bij o.a. het uitlenen van benodigde materialen.

Acties

Bestrijding van schade veroorzakende soorten en het uitkeren van schadevergoedingen voor faunabeheer (b.v. ganzen in ganzenrustgebieden)

■ **Voortgang/Resultaat**

De schadevergoedingen lopen via BIJ12 die voor alle provincies de schadeverzoeken afhandelt. Voor schadebestrijding is, naast de reguliere aanpak, een aanvang gemaakt met een gebiedsgerichte aanpak van Brandganzen in Zeeuws-Vlaanderen die in 2020 verder vorm krijgt.

Monitoren van natuurgebieden conform landelijke afspraken en het provinciaal monitoringsplan

■ **Voortgang/Resultaat**

Deze actie is uitgevoerd en tevens is de eerste monitoringsrapportage van de natuur in Zeeland voor alle facetten van de Natuurvisie opgeleverd en aan Provinciale Staten gestuurd.

Vergoeden en aansturen van effectief en efficiënt natuurbeheer (zie indicatoren voor omvang) op grond van het subsidiestelsel Natuur en Landschap en de kaders uit het Natuurbeheerplan (SVNL)

■ **Voortgang/Resultaat**

Alle verplichtingen voor beheer op grond van de SVNL zijn nagekomen en beheerders hebben vergoedingen ontvangen conform de jaarlijks landelijk bepaalde vergoedingen per hectare. Met alle beheerders zijn de jaarlijkse gesprekken gevoerd.

Vergoeden van Agrarisch Natuurbeheer via het Collectief Poldernatuur om bij te dragen aan biodiversiteit en landschap buiten de natuurgebieden. Het Rijk stelt extra budget beschikbaar, zodat dit budget wordt verhoogd

■ **Voortgang/Resultaat**

Deze actie is uitgevoerd. Uit de monitoringsrapportage blijkt dat gebieden met subsidies agrarisch natuurbeheer betere resultaten boeken dan zonder subsidies.

Natuurherstel

■ **Stand van zaken**

De provincie Zeeland ligt voor de herstelmaatregelen in Natura2000 gebieden op schema zoals ook blijkt uit de voortgangsrapportage van BIJ12 van november 2019. Herstelmaatregelen in het natuurnetwerk waren in 2019 in uitvoering in de Margarethapolder en bij Inlaag Hoofdplaat (zogenaamde nazorg).

Acties

Uitvoeren van nazorgprojecten in het Natuurnetwerk Zeeland voor zover deze niet vallen onder regulier beheer

■ **Voortgang/Resultaat**

Zgn. nazorg is gecontinueerd in de Margarethapolder bij Terneuzen. Tevens is subsidie verleend voor enkele maatregelen bij de inlaag Hoofdplaat (2.2 ha).

Uitvoeren van herstel- en instandhoudingsmaatregelen in Natura 2000-gebieden voor zover deze zijn opgenomen in gebiedsanalyses van de PAS en Natura 2000 beheerplannen

■ Voortgang/Resultaat

De provincie Zeeland ligt op schema zoals ook blijkt uit de voortgangsrapportage van november 2019 van BIJ12.

Natuurbescherming

■ Stand van zaken

De Zeeuwse natuur is beschermd zoals voorgeschreven in de Wet Natuurbescherming en Wet Ruimtelijke Ordening. O.a. met het oog op de nieuwe Omgevingswet zijn de te beschermen dijken in 2019 correct in de Omgevingsverordening opgenomen (in plaats van hartlijnen is de exacte begrenzing opgenomen).

Acties

Bescherming van natuurgebieden en soorten via de bestaande wetgeving, zoals vastgelegd in de Wet natuurbescherming en de Wet ruimtelijke ordening (Natuurnetwerk Zeeland)

■ Voortgang/Resultaat

In 2019 is in het Natuurbeheerplan Zeeland een grote slag gemaakt om de begrenzing van te beschermen natuurwaarden geografisch te corrigeren (van hartlijnen naar daadwerkelijke perceelsgrenzen). Hierdoor is de bescherming op grond van de Wet Natuurbescherming (en de doorvertaling via de Omgevingsverordening) eenvoudiger geworden. Daarbij zijn net als voorgaande jaren alle bestemmingsplannen in procedure op bescherming van natuurwaarden gecontroleerd.

Zorgdragen voor het opstellen van Natura 2000 beheerplannen.

■ Voortgang/Resultaat

De beheerplannen hebben vertraging opgelopen omdat deze moeten worden aangepast naar aanleiding van het stikstofdossier. Het beheerplan Manteling van Walcheren zal begin 2020 worden vastgesteld. Voor het beheerplan Kop van Schouwen moest daarnaast eerst een hydrologisch onderzoek worden gedaan in het gebied. Dit is inmiddels afgerond en is in februari 2020 besproken met de eigenaren/betrokkenen in het gebied.

Natuurverbreding/beleving

■ Stand van zaken

In het provinciaal beleid is Natuurbeleving als speerpunt opgenomen. In april 2019 is de nota Natuurbeleving en –branding vastgesteld. In het activatieplan is op activiteitsniveau de aanpak uitgewerkt. In december 2019 heeft een informatiebijeenkomst voor PS plaatsgevonden.

Acties

Start uitvoeren pilots op vrijwillige basis zoals bufferzones rondom Natura2000 gebieden, akkervogelgebieden en invulling geven aan aangenomen moties voor biodiversiteit in het landelijk gebied

■ Voortgang/Resultaat

In navolging op het Partridge project op Schouwen-Duiveland is subsidie verleend voor een pilot voor akkervogels rondom topgebied Groede. In het kader van de aangenomen motie

Biodiversiteit en motie Bij is een bijdrage gegeven aan het Platform Bijvriendelijk Zeeland en zijn o.a. subsidies verleend voor het Actieplan Dijken en het project Kwetsbare Bijen. Tot slot is via Provinciale Staten besloten de oppervlakte ecologisch bermbeheer uit te breiden met een deel van de bermen van de nieuwe Sloeweg. Ten aanzien van overgangszones rondom Natura2000 gebieden zijn nog geen concrete stappen gezet. Dit zal verder worden gezien in het kader van de gebiedsgerichte aanpak als uitwerking van het stikstofdossier.

Bij natuurverbreding wordt gezocht naar slimme natuurcombinaties, het stimuleren van maatschappelijke initiatieven en het betrekken van vrijwilligers bij natuur

■ Voortgang/Resultaat

Aansluitend aan de doelen van het landelijke actieplan Groene Vrijwilligers 2019-2021 is via Stichtings Landschapsbeheer Zeeland een professionaliseringslag gemaakt in het ondersteunen van vrijwilligers. Ook in het jaarplan van het samenwerkingsverband De Zeeuwse Natuur van 2019 is al vooruitgelopen op het landelijke actieplan.

De bestaande 2100 kilometer wandelnetwerk en boerenlandpaden worden beheerd

■ Voortgang/Resultaat

Het beheer van het wandelnetwerk wordt met ca. 240 vrijwilligers uitgevoerd. Inmiddels is er ca. 2700 km wandelnetwerk ligt (uitbreiding met Tholen fase 2). Ongeveer 235 agrariërs hebben een boerenlandcontract. In 3 gebieden zijn de 7-jarige contracten verlengd: Schouwen-Duiveland, Zuid-Beveland en Oost Zeeuws-Vlaanderen. Meer gedetailleerde informatie is te vinden in het jaarverslag van Stichting Landschapsbeheer Zeeland, die het beheer verzorgt.

Continueren van de 90% toegankelijkheid/beleefbaarheid van de natuurgebieden

■ Voortgang/Resultaat

In het provinciaal beleid is Natuurbeleving als speerpunt opgenomen. In april 2019 is de nota Natuurbeleving en -branding vastgesteld. In het activatieplan is op activiteitsniveau de aanpak uitgewerkt. In december 2019 heeft een informatiebijeenkomst voor PS plaatsgevonden.

Afronden Passende Beoordelingen voor snijden zeeegroente, rapen scheldieren, evenementen en vliegbewegingen zoals afgesproken bij de totstandkoming van de beleidsnota Natuurwetgeving;

■ Voortgang/Resultaat

De Passende Beoordelingen waaruit moet blijken wat qua draagkracht van de Natura2000 gebieden aan activiteiten mogelijk is zijn in een afrondende fase. Voor evenementen gaat het niet om een Passende Beoordeling maar ligt een afwegingskader voor de hand. In 2020 zullen voor zover mogelijk of relevant de uitkomsten worden verwerkt in beleidsregels.

Implementeren stimuleringsregeling voor tenminste drie innovatieve projecten om wildschade aan gewassen te voorkomen zoals afgesproken bij de totstandkoming van de beleidsnota Natuurwetgeving;

■ Voortgang/Resultaat

Het opstellen van een subsidieregeling bleek niet het juiste instrument en er is gekozen om een eerste aanvang te maken met concrete pilots. De eerste pilot betreft een gebiedsgerichte aanpak voor brandganzen in west Zeeuws-Vlaanderen conform het advies van de Maatschappelijke Adviesraad Faunaschade. Dit advies is met Provinciale Staten gedeeld.

Actief oppakken exotenbestrijding zoals afgesproken bij de totstandkoming van de beleidsnota Natuurwetgeving (voorbeeld: hoornaar);

Voortgang/Resultaat

Bij voorkomende exoten is in opdracht van de provincie actief ingegrepen (nesten Aziatische Hoornaar en Rosse Stekelstaart). Tevens ligt in concept de beleidsnota Exotenbeleid gereed, waarin per soort is aangegeven welke aanpak we als provincie voorstellen. Om daadwerkelijk over te gaan tot het uitvoeren en vaststellen van de beleidsnota dient een adequaat subsidiekader te bestaan (dat gelijktijdig voor vaststelling wordt voorgelegd). Dit subsidiekader wordt naar voorbeeld van de provincies Gelderland en Utrecht op dit moment opgesteld. Naar verwachting kan in het eerste half jaar van 2020 het totale beleid met regeling in werking treden (in plaats van 2019).

Duurzame toekomstgerichte landbouw

Stand van zaken

Het ambitiedocument landelijk gebied, landbouw en natuur is opgesteld met alle relevante maatschappelijke partijen, door GS vastgesteld en in PS besproken. Het dient als bouwsteen voor de in voorbereiding zijnde Omgevingsvisie. Daarnaast zal in 2020 wederom met voornoemde partijen een uitvoeringsprogramma worden opgesteld, welke ook aan PS zal worden aangeboden.

Acties

Ondersteunen tenminste vier initiatieven die bijdragen aan verbeteren bodemvruchtbaarheid, zoet water beschikbaarheid, landschappelijke diversiteit (biodiversiteit) en innovatie

Voortgang/Resultaat

Er zijn meer dan 4 initiatieven ondersteund. We kunnen hierbij denken aan de projecten Fabulous Farmers en Carbon Farming van ZLTO, de investeringslijsten en JOLA regeling binnen POP 3 waarmee kennis en innovatie bij ondernemers is gestimuleerd en de diverse initiatieven in het kader van de Proeftuin Zoet Water zoals Natuurlijk Zoet en Drainstore.

Verbeteren agrarische structuur (tenminste 500 ha kavelruilen, conform POP-aanvraag)

Voortgang/Resultaat

In 2019 zijn er 17 kavelruilen gepasseerd bij de notaris en nog eens 8 ruilen verzonden aan de notaris ter afhandeling. In totaal gaat het om 460 hectare structuurverbetering waarvan er 273 hectare is gepasseerd in 2019. Het aantal ruilen (17) overstijgt de doelstelling van 12 kavelruilen ruimschoots. De moeizame grondmarkt (hoge grondprijzen en lage mobiliteit) maakt het ruilen minder makkelijk en de ruilen die worden gerealiseerd zijn mede daardoor veelal van geringere omvang. Het aantal partijen dat deelneemt in kavelruilen blijft onverminderd hoog; 101 in 2019. Door de lagere omzet in hectares wordt er minder geld besteed aan kavelruilen en daardoor is er een verlenging bij POP3 aangevraagd en toegekend gekregen, waardoor het instrument kavelruil een jaar langer (tot 2021) binnen de bestaande projectbegroting kan opereren. Zie ook paragraaf grondbeleid.

Kaderstelling niet grond-gebonden landbouw (intensieve veehouderij, glastuinbouw)

Voortgang/Resultaat

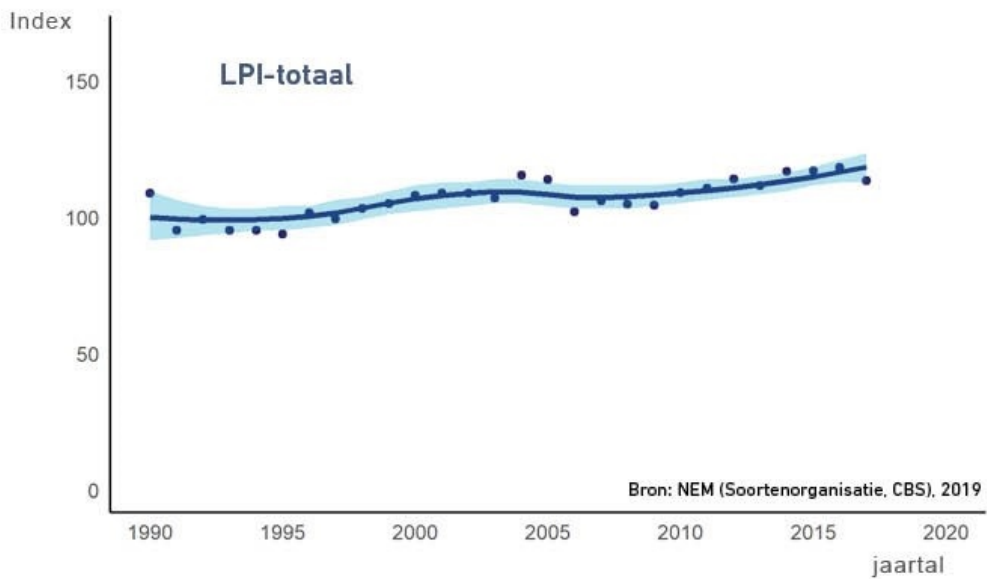
kaderstelling veehouderij en glastuinbouw vindt plaats in het kader van de in voorbereiding zijnde Omgevingsvisie alsmede binnen de Agenda Landelijk gebied

Trendindicatoren

Trendindicatoren	2018 gerealiseerd	2019 gerealiseerd	2027
Omvang Natuurnetwerk Zeeland op het land	37.529	37.615	38449

Omvang Nieuwe natuur gerealiseerd	4825	4911	5713
Natuurbeheer Aantal ha natuurareaal in beheer met contract	17.699	17822	18.335
Pm (biodiversiteit of duurzame landbouw?)[1]	-	stand: 6,4%	nvt

[1] In 2019 is de Living Planet Index (LPI-index) op provinciaal niveau van CBS beschikbaar gekomen. De biodiversiteit is tov 1990 met 6,4% toegenomen. De LPI is echter een algemene index en er zijn grote verschillen binnen soortgroepen en tussen gebieden. Hiertoe komt elke 3 jaar een aparte rapportage voor naar PS om meer op detail te informeren.

Aantal soorten per meegenomen soortgroep LPI-totaal				
Soortgroep	Vooruit	Stabiel	Achteruit	Niet meegenomen
 Broedvogels	35	24	29	96
 Zoogdieren	2	11	1	32
 Dagvlinders	5	12	5	13
 Libellen	7	5	-	34
 Zoetwater- vissen	2	5	2	59

Doelindicatoren

Doel	Indicator	Streefwaarde 2019	Realisatie 2019	Einddoel
Duurzame toekomstgerichte landbouw	Een gezamenlijk onderschreven Zeeuwse agenda	1	1	implementatie
Natuurontwikkeling	Aantal ha nog te realiseren nieuwe natuur	867	802	5713
Natuurbescherming	Via de VRPZ geldt ruimtelijke bescherming via bestemmingsplannen	100%	100%	100%
Natuurbescherming	Actuele natuurbeheerplannen voor alle Natura 2000 gebieden	4	4	7
Natuurverbreding	Aantal kilometer wandelnetwerk	2100 km	2100 km	2100 km
Natuurbeleving	Percentage toegankelijke beleefbare nieuwe natuur	Minimaal 90%	Minimaal 90%	Minimaal 90%

Wat mag het kosten

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2019	Wijzigingen 2019	Begroting 2019 NW	Rekening 2019	Restant
Lasten					
030101-Natuurontwikkeling	4.749	1.803	6.552	7.127	576
030102-Natuurbeheer	13.118	-2.890	10.227	10.282	55
030103-Natuurherstel	3.565	-527	3.038	2.324	-714
030104-Natuurbescherming	897	-541	355	238	-118
030105-Natuurverbreding/beleving	2.349	31	2.380	2.358	-22
030106-Duurzame toekomstgerichte landbouw	306	-137	169	35	-134
039999-Ambtelijke inzet	2.753	58	2.811	2.809	-2
Totaal Lasten	27.736	-2.203	25.532	25.174	-358
Baten					
030101-Natuurontwikkeling	2.537	-759	1.778	2.493	716
030102-Natuurbeheer	800	-800	0	77	77
030103-Natuurherstel	0	0	0	30	30

030104- Natuurbescherming	220	0	220	138	-82
Totaal Baten	3.557	-1.559	1.998	2.738	740
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	-24.179	644	-23.535	-22.436	1.098
Onttrekkingen					
980399- Bestemmingsreserves- Pr.3	452	1.622	2.074	2.142	69
Toevoegingen					
980399- Bestemmingsreserves- Pr.3	0	701	701	838	137
Mutaties reserves	452	921	1.373	1.305	-68
Resultaat na bestemming	-23.727	1.565	-22.162	-21.132	1.030